



Seat No. : _____

NG-128

November-2025

M.A., Sem.-III

502 : Sanskrit

(Vedic Studies)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.
(2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

Instructions : (1) All question carry equal marks.
(2) All question are compulsory.

1. નીચેનામાંથી બે મન્ત્રને વિવરણ સાથે સમજાવો : 14
1. Translate any **two** of the following marks :
(1) નમૃત્યુરાસીદમૃતં ન તર્હિ રાત્ર્યા અહન આસીત્રકેતઃ ।
આનીદવાતં સ્વઘયા તદેકં તસ્માઘ્યાન્યન્ન પરઃ કિં ચનાસ ॥
(2) ત્વં હિ વિશ્વતોમુખ વિશ્વતઃ પરિભૂરિસિ । અપ નઃ શોશુચદધમ્ ॥
દ્વિષો નો વિશ્વતોમુખાતિ નાવેવ પારય । અપ નઃ શોશુચદધમ્ ॥
(3) પૃચ્છે તદેનો વરુણ દિદ્વક્ષૂપો એમિ ચિકિતુષો વિપૃચ્છમ્ ।
સમાનમિન્મે કવચશ્ચિદાહુરયં હ તુભ્યં વરુણો હ્વણીતે ।
(4) યસ્ય ત્રી પૂર્ણા મધુના પદાન્યક્ષીયમાણા સ્વઘયા મદન્તિ ।
ય ડ ત્રિધાતુ પૃથ્વીમુત ધામેકો દાધાર ભુવનાનિ વિશ્વા ॥
2. નીચેનામાંથી ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 14
(1) નાસદીયસૂક્તનું દાર્શનિકત્વ
(2) વિષ્ણુ દેવતાનું સ્વરૂપ
(3) વેદસુરક્ષાના ઉપાયો
(4) સ્વતન્ત્રસ્વરિતનો પરિચય
3. અગ્નિદેવતાનું સ્વરૂપ સમજાવો. 14
અથવા
3. ઈન્દ્રદેવતાનું પરાક્રમ વર્ણવો. 14

4. સાચાણાચાર્ય અને મહર્ષિ દયાનંદના વેદભાષ્યોનો તુલનાત્મક અભ્યાસ જણાવો. 14
- અથવા**
4. મહર્ષિ દયાનંદજીના ભાષ્યમાં રહેલી વિશિષ્ટતાઓ સમજાવો. 14
5. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત) 14
- (1) ધાવાપૃથ્વીનો અર્થ સાચાણના મતે સમજાવો.
 - (2) વૈદિક હેત્વર્થકૃદન્તના પ્રત્યયો જણાવો.
 - (3) વેદ શબ્દના પર્યાય જણાવો.
 - (4) વેદ મન્ત્રને કંઠસ્થ કરવા કઈ-કઈ પદ્ધતિ છે ?
 - (5) ઈન્દ્રના આયુધનું નિર્માણ કોણે કર્યું ?
 - (6) વરૂણની સ્તુતિ કોણ કરે છે ?
 - (7) ક્રન્દસી પદને સમજાવો.
 - (8) શમ્બરમ્ પદનો સાચાણે આપેલ અર્થ સમજાવો.
 - (9) ક્ષેપ્રસ્વરિતને સમજાવો.
 - (10) અપ: ન શોશુચદધમ્ આ પદનો સાચાણે આપેલ અર્થ આપો.
-